

A FELELŐSSÉGTELJES ÉLELMISZERIPARI ÉS MARKETING GYAKORLATOKRÓL SZÓLÓ UNIÓS MAGATARTÁSI KÓDEX

Közös törekvés egy fenntartható élelmezési rendszer felé

Absztrakt

A felelősségteljes élelmiszeripari és marketing gyakorlatokról szóló uniós magatartási kódex az [EU „A termelőtől a fogyasztóig” \(Farm to Fork\) stratégiájának](#) egyik első eredménye és akciótervének szerves része. A stratégia olyan közös törekvéseket és iránymutató intézkedéseket gyűjt össze, amelyek mögé a termelőtől a fogyasztóig tartó út szereplői – például az élelmiszergyártók, vendéglátóipari vállalkozások és kiskereskedők – felsorakozhatnak, elkötelezhetik magukat mellettük, így hozzájárulhatnak egy fenntartható élelmezési rendszer kialakításához.

2021. június

TARTALOMJEGYZÉK

I. PREAMBULUM	2
1.1 Bevezetés	2
1.2 Cél és felépítés	3
1.3 Hatókör	4
1.4 Szerepek és feladatkörök.....	4
II. ALAPELVEK	7
III. A FENNTARTHATÓ ÉLELMISZERREL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS KERETE	10
3.1 Közös törekvések és iránymutató intézkedések	10
3.1.1 Élelmiszer-fogyasztási minták népszerűsítése (egy egészséges és fenntartható étrendért)	11
3.1.2 Az élelmiszer-feldolgozás, a kereskedelem, valamint a vendéglátóipar belső folyamatainak fenntarthatóbbá tétele	16
3.1.3 Az élelmiszer-ellátási lánc fenntarthatóságának javítása az elsődleges termelők és más szereplők szintjén	21
3.2 Ambiciózus kötelezettségvállalások kerete vállalatok számára	25
3.2.1 Jogosult vállalatok.....	25
3.2.2 A kötelezettségvállalások meghatározása	25
3.2.3 A kötelezettségvállalások nyomon követése és jelentések készítése.....	27
3.2.4 A kötelezettségvállalások és a helyzetjelentések közzététele.....	27
3.2.5 A kötelezettségvállalások kiértékelése és felülvizsgálata.....	27
3.3 Kedvező körülmények	28
IV. A MEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELEI	29
4.1 Irányítás.....	29
4.2 A Kódex átfogó nyomon követése és értékelése.....	30
4.3 Kívülmaradási záradék	31
4.4 Hatályba lépés.....	31

I. PREAMBULUM

1.1 Bevezetés

Az [Európai Bizottság „A termelőtől a fogyasztóig” \(Farm to Fork\) stratégiáját](#) is magában foglaló [európai zöld megállapodás](#), illetve más fontos uniós és nemzetközi szakpolitikai kezdeményezések értelmében – amelyek olyan kihívásokra keresnek választ, mint a klímaváltozás, a környezetromlás, a biodiverzitás csökkenése, az alultápláltság és a nem fertőző betegségek terhei –, jelen, a felelősségteljes élelmiszeripari és marketing gyakorlatokról szóló magatartási kódex (a „Kódex”) 1. függelékben felsorolt szervezetek és vállalatok („Aláíró Felek”) vállalják, hogy aktívan részt vesznek a befolyási övezetükben működtetett élelmezési rendszerek átalakításában.

Bár számos európai élelmiszeripari vállalkozás aktív szereplője az iparág fenntarthatóvá alakításának és egyedül vagy más gazdasági és társadalmi szereplőkkel összefogva már kézzel fogható lépéseket tett ezért a célért, a fenntartható élelmezési rendszerekre történő átállás további környezetvédelmi, egészségügyi, társadalmi előnyökkel járna, gazdaságilag kifizetődő lenne, és a COVID-19 járvány okozta válságból fenntartható úton lábalhatnának ki a polgárok és a gazdasági szereplők egyaránt. Ez az átállás nem valósulhat meg az élelmezési rendszer legjelentősebb szereplőinek összefogása nélkül, beleértve, de nem kizárólag, az európai élelmiszer-ellátási lánc közbülső elemeit, akiknek szintén felelősségteljes és érdemi szerepet kell vállalniuk ebben a folyamatban.

Ezzel összhangban az Aláíró Felek – más érdekeltekkel, többek között nemzetközi és nem kormányzati szervezetekkel, szakszervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködésben, az Európai Bizottság szolgálataival egyeztetve – összeállították jelen, önkéntes Kódexet, és támogatják a benne foglalt, fenntartható élelmezési rendszer kialakításához szükséges releváns törekvéseket.

1.2 Cél és felépítés

Jelen Kódex célja, hogy a fenntartható élelmezési rendszerhez¹ vezető közös törekvésekhez mérettől függetlenül összefogja a gyártásban, kereskedelemben, feldolgozásban, értékesítésben, terjesztésben és kiszolgálásában aktívan tevékenykedő vállalkozásokat, valamint az élelmezési rendszer más érdekeltjeit, hogy támogassák ezt a közös programot, és kézzelfogható lépéseket tegyenek a benne foglalt célkitűzések eléréséért.

Annak érdekében, hogy a Kódex sikeres legyen, hozzá kell járulnia az élelmezési rendszerek környezeti, egészségügyi és társadalmi fenntarthatóságához, miközben az európai élelmiszer-ellátási lánc gazdasági fenntarthatóságát is biztosítania kell. A Kódex tehát nemcsak az EU „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiájának célkitűzéseire járul hozzá, hanem az európai zöld megállapodás (köztük az uniós biodiverzitási és iparstratégia) és az európai rákellenes terv kezdeményezéseire is, illetve szerepet játszik olyan nemzetközi fenntarthatósági célkitűzésekben, mint az ENSZ fenntartható fejlődési céljai és a Párizsi Megállapodás.

A alapelvek (II. fejezet) alapján jelen Kódex a részvétel két fő összetevőjét tárgyalja (III. fejezet):

1. A **megvalósítandó célok és célkitűzések általános kerete** közös jövőképet vázol az uniós élelmiszerlánc és más szereplők számára, amellyel elérhető a fenntartható élelmezési rendszer. Ezeket a törekvéseket számtalan **iránymutató intézkedés** támogatja,² amelyekkel mérettől függetlenül arra lehet ösztönözni az élelmiszeripari vállalatokat, hogy legyenek aktív résztvevői a fenntartható élelmezési rendszerek kialakításának. Ezekről a közös törekvésekről és iránymutató intézkedésekről a **3.1. pontban** lehet bővebben olvasni.
2. **Ambiciózus kötelezettségvállalások kerete** az élvonalbeli vállalatok számára. A vezető szerepet vállaló vállalatok olyan kézzel fogható, releváns és mérhető kötelezettségeket vállalhatnak a jelen Kódexben meghatározott közös törekvések mellett, amelyek

---

¹ A Kódex célját a következő definíció alapján határozták meg: „A fenntartható élelmezési rendszer úgy biztosít élelmezésbiztonságot és megfelelő táplálékot mindenki számára, hogy a jövő nemzedékeinek élelmezésbiztonságához és a megfelelő táplálék előállításához szükséges gazdasági, társadalmi és környezeti alapok ne sérüljenek. Ez azt jelenti, hogy i) teljes mértékben nyereséges (gazdasági fenntarthatóság); ii) széles körű társadalmi előnyökkel jár (társadalmi fenntarthatóság); illetve iii) pozitív vagy semleges hatással van a környezetre (környezeti fenntarthatóság).” (az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, FAO)

² A Kódex alkalmazásának időpontjában hatályos jogi kötelemlen felül.

haladását folyamatosan nyomon követik. Erről a **3.2. pontban** olvashatnak bővebben; a kis és középvállalatokra (kkv-k) külön feltételek vonatkoznak.

Világos, hogy önmagában nem elég az élelmezési rendszer átalakításához, ha csak az élelmiszerlánc középső gazdasági szereplői tesznek lépéseket. A Kódexben foglalt, megvalósítandó célkitűzéseket sikeres teljesítéséhez az élelmezési rendszerben részt vevő – vagy ahhoz kapcsolódó – más szereplők (állami hatóságok, civil társadalom, az élelmiszerlánc más gazdasági szereplői és beszállítói, fogyasztók) részvétele mellett fokozott együttműködésre van szükség az értékláncon belül, illetve a magán- és közszerelők között is. Emellett „A termelőtől a fogyasztóig” stratégia a megfelelő körülmények kialakítását hangsúlyozza: az élelmezési rendszer szereplőinek a fenntarthatósághoz szükséges lépéseit támogató, alkalmazásukat, elősegítő és meggyorsító intézkedéseket. Erről a **3.3. pont** beszél részletesebben.

1.3 Hatókör

A Kódexben foglaltak az Aláíró Felekre vonatkoznak, akik lehetnek európai szervezetek, élelmiszeripari szereplők, illetve egyéb, az élelmezési rendszerben vagy ahhoz kapcsolódóan dolgozó szereplők, akik érdemi módon támogatják a jelen Kódexben megfogalmazott megvalósítandó célokat, illetve hozzá tudnak járulni azok teljesítéséhez. A Kódex az élelmiszer gyártásához, kereskedelméhez, feldolgozásához, értékesítéséhez, terjesztéséhez és kiszolgálásához kapcsolódó minden tevékenységre vonatkozik.

A Kódex betartása önkéntes, és a hatályos törvényi előírásoknak való megfelelés kiegészítéseként funkcionál.

1.4 Szerepek és feladatkörök

Aláírásukkal:

- a) az **európai szervezetek** elkötelezik magukat, hogy:
- *támogatják (ahol lehetséges) a jelen Kódexben megfogalmazott megvalósítandó célokat;*
  - *környezetükben hirdetik és terjesztik a Kódexet;*

- *arra bátorítják tagjaikat, hogy hangolják össze fenntarthatósági intézkedéseiket és üzleti gyakorlatukat a Kódexben megfogalmazott megvalósítandó célokkal és célkitűzésekkel, és arra hívja őket, hogy adott esetben önkéntes alapon tartsák be jelen Kódexet;*
- *megvizsgálják a szektorpecifikus eszközök és erőforrások kifejlesztésének lehetőségeit a Kódex támogatására;*
- *évente jelentést készítenek a Kódex támogatására irányuló tevékenységekről, amelyeket egy erre szolgáló, nyílt hozzáférésű honlapon tesznek közzé;*
- *folyamatosan kapcsolatban állnak az élelmiszerlánc/élelmezési rendszer más szereplőivel, az uniós és más nemzetközi politikai döntéshozókkal, hogy új kapcsolatokat építsenek ki, megosszák a bevált gyakorlatokat, megvitassák a felmerülő kihívásokat, tanuljanak egymástól (tanulmányok, projektek), egymás között jobb megértésre törekedjenek, illetve felfedezzék az együttműködés és lehetséges partnerkapcsolat lehetőségeit.*

A jelen Kódex aláírása nem jelent semmilyen kötelezettséget egy európai szervezet tagjai számára, hacsak ez nincs egyértelműen meghatározva a tagok által benyújtott kötelezettségvállaláson.

A **szervezetek**³ kapacitásuk és felhatalmazásuk keretén belül önkéntesen támogathatják a Kódexet az alábbiak szerint:

- **Tényleges hozzájárulással** (pl. szektorra vonatkozó irányelvek, ütemtervek, tanulmányok); vagy
- **Ambiciózus kötelezettségvállalással a tagok részéről.**

Azoknak a szervezeteknek, amelynek tagjai ambiciózus kötelezettségvállalást tennének, a 3.2.2 pontban található részletes leírást kell követniük. Évente – kivéve, ha alapos indokkal alá tudják támasztani, hogy miért szükséges más ütemezés – jelentést kell készíteniük arról, hogyan valósítják meg ezeket a kötelezettségeket. A tagok által vállalt kötelezettségekről készülő jelentés esetén sem haladhatja meg a jelentés időintervalluma a két évet. A szervezetek kötelezettségvállalásában részt vevő vállalatok nem küldhetik be ugyanazt a kötelezettségvállalást saját kapacitásuk részeként.

---

³ Szektori/nemzeti/regionális szinten egyaránt.

A szervezetek tényleges hozzájárulásait és az ambiciózus kötelezettségvállalásait (valamint az utóbbiakról szóló jelentéseket) a Kódex erre a célra tervezett honlapján mutatják be és teszik közzé.

b) Az **egyes vállalatok** elkötelezik magukat, hogy:

- *legalább egy (1) ambiciózus, kézzel fogható és mérhető kötelezettséget vállalnak a 3.2 pontban meghatározott kritériumok szerint*
- *évente jelentést készítenek a haladásukról, amelyet egy erre szolgáló, nyílt hozzáférésű honlapon tesznek közzé.*

Minden Aláíró Félre vonatkozó általános alapelvek:

- A jelen Kódexben meghatározott kötelezettségek és az érintettek széles körének értelmében az Aláíró Felek csak olyan területen vállalnak kötelezettséget, ahol kapacitásuk, felhatalmazásuk, üzleti működésük vagy stratégiájuk keretén belül érdemi módon tudnak hozzájárulni.
- A vállalatok olyan módon vállalják el az egyes kötelezettségek teljesítését, beleértve a jelen Kódexben meghatározottakat, hogy az teljes mértékben megfeleljen az uniós és a nemzeti versenyjogi előírásoknak. Például az Aláíró Felek nem oszthatnak meg, tehetnek közzé vagy oszthatnak meg egymás között üzleti szempontból érzékeny információkat. Ide tartozik többek között az olyan nem nyilvános információk, mint az ár; a marketing és hirdetési stratégia; a kiadások és a bevételek; a harmadik féllel szembeni kereskedelmi feltételek (beleértve a beszerzési stratégiát is); a beszállítási feltételek; a kereskedelmi programok; vagy a terjesztési stratégia.

II. ALAPELVEK

Jelen Kódex és az Aláíró Felek az alábbi alapelveknek felelnek meg:

1. Jogkövetés

Minden, a jelen Kódexben megfogalmazott kezdeményezés végrehajtását vállaló Aláíró Fél – valamint a végrehajtásban részt vevő személyek – teljes mértékben tiszteletben tartják a hatályos törvényeket és szabályozásokat, különös tekintettel az uniós és nemzeti versenyjogra, és azoknak megfelelően járnak el.

Jelen Kódex és az abból fakadó kötelezettségvállalások megerősítik, hogy az Aláíró Felek önkéntesen támogatják a Kódexben meghatározott törekvéseket és járulnak hozzá az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégia és az európai zöld megállapodás általános célkitűzéseihez. Jelen önkéntes Kódex és az abból fakadó kötelezettségvállalások jogilag nem kötelező erejűek, és sem most, sem a jövőben nem írhatnak elő semmilyen szerződéses vagy a szerződéskötést megelőző kötelezettséget semmilyen jog vagy jogrendszer alapján. Jelen önkéntes Kódexet és az abból fakadó kötelezettségvállalások nem lehet úgy értelmezni, hogy abból valamelyik fél számára felelősség, jog, illetve jogról vagy kötelezettségről való lemondás keletkezzen; vagy hogy az bármely felet felmentse jogi kötelezettségei alól. Jelen önkéntes Kódexet és az abból fakadó kötelezettségvállalások nem lehet úgy értelmezni, hogy az az EU élelmiszeri rendszerét szabályozó hatályos vagy jövőbeli jogi keretét helyettesíti, bővíti ki vagy magyarázza meg. Jelen önkéntes Kódex és az abból fakadó kötelezettségvállalások nem használhatóak fel semmilyen jogi eljárásban bizonyítékként, illetve az eljárás részeként.

2. Pozitív együttműködés

Jelen Kódex és az Aláíró Felek pozitív értékeket – többek között a nyitottságot, a toleranciát és a tisztelet – szem előtt tartva működnek együtt. Jelen Kódex egy holisztikus megközelítést támogat, amelyben több érintettet és szereplőt kapcsol össze párbeszédben. Ennek segítségével azonosíthatóak az élelmiszerek fenntarthatóságát támogató nemzeti, nemzetközi, regionális vagy helyi kezdeményezések, beleértve a több érintettet összekapcsoló közösségi projekteket; illetve ennek segítségével lehet megosztani őket, és hozzájuk járulni. Az Aláíró Felek közös érdeke, hogy az együttműködésükkel teljesítsék a jelen Kódexben vállalt közös kötelezettségeket, és azonosítsák a közös kihívásokat és lehetőségeket.

3. **Jóhiszeműség és kollegialitás**

Az Aláíró Felek jelen Kódex alkalmazásakor jóhiszeműen járnak el és kölcsönös tisztelettel, tisztességes módon lépnek kapcsolatba a másikkal.

4. **Inkluzivitás**

Minden Aláíró Fél aktívan részt vehet a munkában, és kifejezheti a véleményét. Mivel az élelmezési rendszer szereplői közötti együttműködés a kulcsa a fenntartható élelmezési rendszerek kialakításának, így jelen Kódex minden új Aláíró Fél számára nyitott, hiszen a cél az lenne, hogy az élelmezési rendszer minden releváns szereplője részt vegyen ebben a munkában.

Ezt az Aláíró Felek is elismerik, mert a különböző Aláíró Felek különböző módon működnek, különböző méretűek, különböző üzleti modellt, portfóliót követnek, különböző a vásárlóközönségük, és a Kódex lehetővé teszi, hogy a Felek különböző megközelítésekkel járuljanak hozzá a benne megfogalmazott törekvésekhez.

Az élelmiszer-ellátási lánc szereplőinek 99%-a kkv, így a „gondolkozz először kicsiben” elv értelmében a szektor különleges igényeit is azonosítani kell, hogy hozzájárulhassanak a Kódex sikeréhez.

5. **A tudomány és bizonyítékok alapján**

Az Aláíró Felek arra törekszenek, hogy a jelen Kódexben meghatározott célkitűzésekhez történő hozzájárulásuk – amennyiben az elérhető – komoly tudományos bizonyítékon alapuljon.

6. **Élelmiszer-biztonság**

Az Unió takarmány- és élelmiszerjogi rendszere biztosítja az Európában piacra kerülő élelmiszer és takarmány kiemelkedő minőségét, ennek megtartásához azonban az értéklánc minden résztvevőjének folyamatos erőfeszítéseket kell tennie. A jelen Kódex keretében végrehajtott tevékenységek nem sodorhatják veszélybe az élelmiszer és a takarmány biztonságát; éppen ellenkezőleg, fenn kell tartaniuk az európai szereplők magas színvonalú élelmiszer-biztonsági normáit, amit az EU szabályozási kerete is támogat.

7. **Átláthatóság és számonkérhetőség**

Az Aláíró Felek kapacitásuk, hatáskörük és felhatalmazásuk keretén belül átlátható módon készítene jelentést a jelen Kódexben meghatározott célkitűzésekért tett tevékenységeikről, ezzel is hozzájárulva a Kódex előrehaladásának és hatékonyságának időszakos értékeléséhez. Az Aláíró Felek megosztják a tudásukat, szakértelmüket és a bevált gyakorlataikat az értéklánc többi tagjával.

Minden Aláíró Fél hozzáfér a jelen Kódex működésével kapcsolatos információkhoz (pl. ütemtervek, munkadokumentumok, jegyzőkönyvek).

8. **Aktív részvétel**

Minden Aláíró Fél hatáskörük és szakterületük szerint hozzátesz és hozzájárul a Kódexhez. Az Aláíró Felek igyekeznek folyamatos részvétellel és hozzájárulással kell támogatnia a Kódex célkitűzéseit.

III. A FENNTARTHATÓ ÉLELMISZERREL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS KERETE

3.1 Közös törekvések és iránymutató intézkedések

Jelen Kódex három szinten szeretné javítani a fenntarthatóságot:

- 1) Az élelmiszer-fogyasztási minták szintjén egy egészséges és fenntartható étrend kialakításáért
- 2) Az élelmiszerlánc középső szereplőinek belső folyamatainak, működésének és szerveződésének szintjén
- 3) Az ellátási lánc teljes szintjén, szoros együttműködésben az elsődleges termelőkkel és más szereplőkkel

Minden szinten közös törekvéseket (célkitűzéseket, célokat) és iránymutató intézkedéseket fogalmaztak meg, amelyek együttesen lefedik a fenntarthatóság három pillérét (környezeti, társadalmi és gazdasági). Minden jelen Kódexhez hozzájárulni kívánó szereplő szabadon választhat az alább olvasható közös törekvések közül. Az élelmiszerrel foglalkozó gazdasági szereplők (vállalatok) ezen felül ötleteket kaphatnak az iránymutató intézkedések listájáról a célok és célkitűzések teljesítéséhez.

Ehhez a vállalatok, amennyiben megtehetik, kockázat alapú átvilágítási eljárással kell azonosítaniuk, feltérképezniük és rangsorolniuk a megfelelő lépéseket, hogy elkerüljék a nem kívánt környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokat. Számos, az átvilágításra és a felelős üzleti viselkedésre / vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó iránymutató, elv, szabvány és keretrendszer létezik. Az [OECD-FAO Guidance for Responsible Agricultural Supply Chains \[Az OECD FAO iránymutatója a felelősségteljes mezőgazdasági ellátási lánc kialakítására\]](#) ennek egy nemzetközileg elismert példája, amely az európai vállalatok és az előállító országok számára nyújt útmutatót, hogyan csökkenthetik a társadalmi és környezeti kockázatot az agrár-élelmiszeripari ágazat élelmiszer-ellátási láncában. Ezek mellett érdemes lehet olyan átvilágításra vonatkozó, versenyt megelőző, együttműködési kezdeményeseket is megfontolni, mint amilyen az ágazati beszerzési iránymutatók vagy a közös kockázatazonosítás. Az ilyen jellegű iránymutatók és kezdeményezések nem teljes listája a Kódex honlapján megtalálható.

3.1.1 Élelmiszer-fogyasztási minták népszerűsítése (egy egészséges és fenntartható étrendért)

1. törekvés:

Egészséges,⁴ kiegyensúlyozott és fenntartható étrend minden európai fogyasztó számára, amely hozzájárul:

1) Az alultápláltság és az étrenddel kapcsolatos, nem fertőző betegségek visszaszorításához az EU-ban

2) Az élelmiszer-fogyasztás környezeti lábnyomának csökkentéséhez 2030-ra

A fenti **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például az ENSZ 2. (az éhínség megszüntetése), 3. (egészség és jóllét), 4. (minőségi oktatás), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme) és 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) fenntartható fejlődési célja, valamint a Párizsi Megállapodás. A törekvés uniós szinten is több szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magába foglalja az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát, az európai klímarendeletet és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet), a rák elleni küzdelemre irányuló európai tervvel, a 2014–2020-as időszakra szóló, gyermekkori elhízással kapcsolatos uniós cselekvési tervvel, az uniós keretrendszerrel a kiválasztott tápanyagokkal kapcsolatos nemzeti

---

⁴ Jelen Kódexben az „egészséges étrend” kifejezést az alábbi módon definiáljuk (a CFS Voluntary Guidelines on Food Systems and Nutrition [a CFS önkéntes iránymutatása az élelmezési rendszerekről és a táplálkozásról] alapján): „Az egészséges étrend olyan megfelelő mennyiségű és minőségű étrend, amely biztosítja az adott személy optimális növekedését és fejlődését, támogatja a szervezet működését és a fizikai, mentális és szociális jólétet minden életszakaszban és élettani szükséglet esetén. Az egészséges étrend biztonságos, sokrétű, kiegyensúlyozott, és tápanyagokban gazdag élelmiszerekből áll. Védelmet nyújt a hiányos táplálkozás minden formája – alultápláltság, mikrotápanyag hiánybetegségek, túlsúly, elhízás – ellen, és csökkenti az étrenddel kapcsolatos, nem fertőző betegségek kockázatát. Az egészséges étrend pontos összetétele függ az adott egyén jellemzőitől (pl. kor, nem, életmód, fizikai aktivitás szintje), földrajzi, demográfiai és kulturális mintáktól és kontextusoktól, fogyasztói preferenciáktól, a helyi, regionális és nemzetközi forrásokból elérhető élelmiszerektől, valamint az étkezési szokásoktól. [...]”

kezdeményezések számára, Best ReMaP Közös Fellépéssel, valamint az uniós gyermekjogi stratégiával.

A **megvalósítandó célkitűzések**:

- a) **Jobb élelmiszer-fogyasztási mintázatok kialakítása az EU-ban**
- b) **Olyan élelmiszer-környezet kialakítása, amely megkönnyíti egy egészséges és fenntartható étrend választását**

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket**⁵ azonosították:

a) Jobb élelmiszer-fogyasztási mintázatok kialakítása az EU-ban

- *Zöldségek és gyümölcsök, teljes kiőrlésű gabonák, rostok, diófélék, hüvelyesek nagyobb mennyiségben történő fogyasztásának támogatása, különös tekintettel a helyi változatokra (pl. azok elérhetőségének/hozzáférhetőségének növelése)*
- *Fenntartható módon előállított élelmiszerek/ételek biztosítása, támogatása (pl. fenntarthatóan előállított organikus élelmiszer, jobb állatjólléti előírások, fenntartható halgazdaságok, akvakultúra és algából készített termékek)*
- *Ahol ez lehetséges, az élelmiszer/ételek tápanyag-összetételének és környezeti lábnyomának javítása (pl. a termék összetevőinek megváltoztatása, új termék kifejlesztése, innováció)*
- *Az ajánlott adagok nagyságának felülvizsgálata és/vagy feltüntetése a fenntartható élelmiszer-fogyasztás érdekében*
- *A vásárlók egészséges, kiegyensúlyozott és fenntartható étrenddel kapcsolatos tudatosságának növelése, beleértve az egészséges és fenntartható életmód részeként bemutatott fenntartható élelmiszer-fogyasztást*

b) Olyan élelmiszer-környezet kialakítása, amely megkönnyíti egy egészséges és fenntartható étrend választását

- *Átlátható, önkéntes termékinformációk biztosítása a fogyasztók számára (pl. digitális felületeken)*

---

⁵ Ahol szükséges, az élelmiszer-alapú étrend irányelveinek és más vonatkozó szakpolitikák figyelembe vételével

- *Felelős élelmiszer-marketing és hirdetési gyakorlatok alkalmazása (pl. az ön- és társszabályozó kezdeményezésekhez és normákhoz való igazodás)*
- *Egészséges és fenntartható vendéglátóipari gyakorlatok terjesztése*
- *Fenntartható gyakorlatok és egészségvédelem integrálása a munkahelyen*
- *Helyi kezdeményezések támogatása azért, hogy elérhető és hozzáférhető legyen mindenki számára az egészséges és fenntartható étrend*

2. TÖBB TERÜLETET ÁTFOGÓ törekvés:

Az élelmiszer-veszteség és -pazarlás megelőzése és csökkentése

(fogyasztói szinten, a belső folyamatok közben, valamint az értéklánc teljes egészében)

A fenti (több területet átfogó) **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például az ENSZ 2. (az éhínség megszüntetése), 6. (tisztá víz és alapvető köztisztaság), 7. (megfizethető és tiszta energia), 9. (ipar, innováció és infrastruktúra), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme), 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) és 17. (partnerség a célok eléréséért) fenntartható fejlődési célja, valamint a Párizsi Megállapodás. A törekvés uniós szinten is több szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magába foglalja az európai klímarendeletet, az uniós biodiverzitási stratégiát, az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet), valamint az élelmiszer-pazarlással és élelmiszer-veszteséggel foglalkozó uniós platformmal.

A **megvalósítandó célkitűzések** (összhangban a [Fenntartható Fejlődési Célok 12.3-as pontjával](#)):

2030-ra az EU-ban az élelmiszer-pazarlást fejenként a felére kell csökkenteni kiskereskedői és fogyasztói szinten, illetve csökkenteni kell az élelmiszer gyártása során és az ellátási láncban keletkező élelmiszer-veszteséget

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket** azonosították:

a) A háztartások étel-miszer-kezelésének javítása

- *A fogyasztók aktív részvételének támogatása az étel-miszer-pazarlás csökkentésére/megelőzésére, például:*
  - o *a tudatos vásárlás népszerűsítésével*
  - o *többféle kiszerelés, adag és mennyiség elérhetővé tételével a különböző életstílusok és háztartások kielégítésére*
- *Olyan kezdeményezések támogatása, népszerűsítése vagy elindítása, amelyek arról tájékoztatják és világosítják fel a fogyasztókat, hogyan csökkenthetik vagy előzhetik meg az étel-miszer-pazarlást (pl. tárolási információk, étrend megtervezése, szavatossági idő, recept a maradékoknak)*
- *Innovatív megoldások optimalizálása és fejlesztése (pl. a csomagolás vagy a hozzávalók terén), amelyekkel megakadályozható a szállítás, a terjesztés, az otthoni tárolás és felhasználás közbeni étel-miszer-pazarlás*
- *Digitális megoldások és más kommunikációs eszközök fejlesztése és/vagy alkalmazása, amelyekkel a fogyasztók részletes információkat érhetnek el az étel-miszer-pazarlásról*

b) A pazarlás minimalizálása és a veszteség csökkentése működés közben és az értékláncban⁶

- *Olyan lépések azonosítása és alkalmazása, amelyek jobb alapanyag-felhasználást tesznek lehetővé a folyamatok során (pl. a veszteség okainak és az étel-miszer-pazarlás és -veszteség visszaszorítására vonatkozó lehetőségek feltárása)*
- *Az étel-miszer-pazarlás elkerülésére és visszaszorítására vonatkozó irányelvek és lépések alkalmazása (pl. az étel-miszer-pazarlással és étel-miszer-veszteséggel foglalkozó uniós platform ajánlásai)*
- *Amennyiben lehetséges, az étel-miszer-felesleg eljuttatása a rászorulóknak*
- *A nyers alapanyagok felhasználásának optimalizálása valorizációval*
- *Veszélyes és nem veszélyes hulladék keletkezésének elkerülése vagy csökkentése, mérgező anyagok használatának csökkentése vagy azok helyettesítése, illetve a hulladék produktív felhasználásának és biztonságos elhelyezésének biztosítása*
- *Tájékoztatás és erőforrások mobilizálása, valamint befektetés az alkalmazottak készségeibe és képzésébe a körkörös és a biogazdaság terén*

---

⁶ Az étel-miszer-pazarlási hierarchiával összhangban (lásd [Brief on food waste in the European Union \[Rövid tájékoztató az étel-miszer-pazarlásról az Európai Unióban\]](#), Európai Bizottság, 2020).

- *Az együttműködés javítása az élelmiszer-ellátási lánc teljes hosszában az élelmiszer-vesztés és -pazarlás csökkentéséért és az innovációs kapacitás növeléséért (pl. új termék fejlesztése mellék- vagy eldobott termékekből)*

3.1.2 Az élelmiszer-feldolgozás, a kereskedelem, valamint a vendéglátóipar belső folyamatainak fenntarthatóbbá tétele

3. törekvés:

Klímasemleges európai élelmiszerlánc kialakítása 2050-ig

A fenti **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például a Párizsi Megállapodás, valamint az ENSZ 6. (tiszta víz és alapvető köztisztaság), 7. (megfizethető és tiszta energia), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme), 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) és 17. (partnerség a célok eléréséért) fenntartható fejlődési célja. A törekvés uniós szinten megfelel az európai klímarendelemben meghatározott célkitűzéseknek – 2030-ig 55%-kal csökken az üvegházhatást okozó gázok nettó kibocsátása, 2050-re a klímasemlegesség elérése –; és több más szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magába foglalja az uniós biodiverzitási stratégiát, az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet), valamint a környezeti lábnyom megállapítására szolgáló módszerről szóló bizottsági ajánlással.

A megvalósítandó célkitűzés:

A saját tevékenységből származó nettó kibocsátás csökkentése, amely hozzájárul ahhoz, hogy az uniós élelmiszerlánc 2030-ra 55 %-kal csökkenteni tudja az ÜHG kibocsátását⁷ (tudományon alapuló megközelítéssel)

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket** azonosították:

a) A saját tevékenységből származó nettó kibocsátás csökkentése

- *A jelenlegi kibocsátások elemzése, problémás területek azonosítása és a saját tevékenységből származó kibocsátás csökkentését segítő lépések/modellek bevezetése, pl.:*

⁷ Az 1990-es szinthez képest.

- A gyártási folyamat energia-felhasználásának csökkentése és az energiahatékonyság javítása kevésbé energiaigényes és alacsony kibocsátás technológiák alkalmazásával (pl. villamosítás, megújuló energia, fűtés és hűtés használata)
- Megújuló energiaforrások használatának növelése (pl. nap-, szélenergia, fenntartható biomassza, melléktermékek)
- A logisztika hatékonyabbá tétele (pl. okos logisztika választása, helyi ellátási lánc/forrás választása)
- Fenntartható bio (gazdaságon alapuló) megoldások alkalmazása a körforgásos gazdasághoz való hozzájárulás mellett

4. törekvés:

Optimalizált körforgásos és erőforrás-hatékony európai élelmiszerlánc

A fenti **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például az ENSZ 6. (tisztá víz és alapvető köztisztaság), 7. (megfizethető és tiszta energia), 9. (ipar, innováció és infrastruktúra), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme), 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) és 17. (partnerség a célok eléréséért) fenntartható fejlődési célja. A törekvés uniós szinten is több szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magába foglalja a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet, az európai klímarendeleetet, az uniós biodiverzitási stratégiát, és az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát), valamint a környezeti lábnyom megállapítására szolgáló módszerről szóló bizottsági ajánlással.

A **megvalósítandó célkitűzések:**

- a) Az erőforrás-hatékonyság javítása a saját működés során, ami hozzájárul ahhoz, hogy 2030-ra az energia és a természetes erőforrások használata és kezelése fenntartható és hatékony legyen**
- b) Az élelmiszerek és az italok fenntarthatóbb csomagolása, amely hozzájárul ahhoz, hogy 2030-ra minden csomagolás körkörös legyen**

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket** azonosították:

a) **Az erőforrás-hatékonyság javítása a saját működés során**

- *A környezeti lábnyom, illetve más életciklus-értékelési módszer használata a termékek és/vagy a vállalatok környezeti hatásának értékelésére*
- *A megfelelő lépések azonosítása és bevezetése:*
  - *Az energiateljesítmény javítására **LÁSD 3. TÖREKVÉS***
  - *A vízfelhasználás hatékonyságának javítására (pl. vízkezelési gyakorlatok, a szennyvíz minősége, tisztítása és újra felhasználása)*
  - *Az élelmiszer-vesztés és -pazarlás csökkentésére **LÁSD 2. TÖREKVÉS***

b) **Az élelmiszerek és az italok fenntarthatóbb csomagolása**

- *Fenntarthatóbb csomagolási megoldások⁸ azonosítása, fejlesztése és/vagy felhasználása, például:*
  - *a csomagolások/csomagolóanyagok hatékonyabb felhasználása (pl. újrahasználatos vagy újratölthető megoldások alkalmazásával/fejlesztésével)*
  - *az élelmiszer-csomagolás szélesebb körű újrafeldolgozhatósága*
  - *újra feldolgozott és/vagy megújuló anyagok nagyobb arányú felhasználása az élelmiszerek csomagolásában*
  - *az élelmiszerek csomagolásából keletkező hulladék fokozott összegyűjtése*
- *Jobb környezeti teljesítménnyel rendelkező csomagolási rendszerek fejlesztésének támogatása*
- *Olyan kezdeményezések támogatása, népszerűsítése vagy elindítása, amelyek arról tájékoztatják és világosítják fel a fogyasztókat, hogyan kerülhetik el a szemetelést, és hogyan helyezhetik el megfelelően az élelmiszerek csomagolásából keletkező hulladékot*

5. törekvés:

**Folyamatos, inkluzív és fenntartható gazdasági növekedés,
munkahely és tisztességes munka mindenki számára**

⁸ A csomagolás funkciójának (élelmiszer-biztonság, minőség, szállíthatóság), technológiai megvalósíthatóságának és gazdasági életképességének figyelembe vételével.

A fenti **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például az ENSZ 1. (a szegénység felszámolása), 3. (egészség és jóllét), 4. (minőségi oktatás), 5. (nemek közötti egyenlőség), 6. (tisztá víz és alapvető köztisztaság), 7. (megfizethető és tiszta energia), 8. (tisztességes munka és gazdasági növekedés), 9. (ipar, innováció és infrastruktúra), 10. (egyenlőtlenségek csökkentése), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme), 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) és 17. (partnerség a célok eléréséért) fenntartható fejlődési célja, valamint a Párizsi Megállapodás. A törekvés uniós szinten is több szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magába foglalja az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát és az uniós iparstratégiát), a szociális jogok európai pillérével, az európai készségfejlesztési programmal (a készségekről szóló paktum) valamint a körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformjával és a szociális partnerek közötti társadalmi dialógussal.

A **megvalósítandó célkitűzések:**

- a) **2030-ra az élelmiszer-ellátási lánc valamely szakaszában részt vevő vállalatok ellenálló és versenyképességének javítása**
- b) **Mindenki számára elérhető minőségi állások, képzett munkaerő és biztonságos, inkluzív munkahelyek**

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket** azonosították:

- a) A vállalatok ellenálló és versenyképességének javítása
  - *Új üzleti fejlesztések/modellek kialakítása a fenntartható élelmiszerekért*
  - *Részvétel a fenntartható élelmiszerekkel kapcsolatos kutatási és fejlesztési programokban*
  - *Befektetés a hosszú távú, fenntartható értékteremtésbe*

- b) A mindenki számára elérhető képzett munkaerő és biztonságos, inkluzív munkahelyek támogatása
  - *A dolgozók képzésének, tovább- és/vagy átképzésének támogatása*
  - *A diverzitás, az egyenlőség és a befogadás megerősítése a munkahelyen*
  - *A munkakörülmények folyamatos javítása (pl. befektetés a munkahely mindenki számára elérhető egészségügyi és biztonsági/ergonómiai környezetébe)*

3.1.3 Az élelmiszer-ellátási lánc fenntarthatóságának javítása az elsődleges termelők és más szereplők szintjén

6. törekvés:

Fenntartható értékteremtés az európai élelmiszer-ellátási láncban partnerkapcsolatok segítségével

A fenti **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például az ENSZ 1. (a szegénység felszámolása), 2. (az éhezés megszüntetése), 3. (egészség és jóllét), 4. (minőségi oktatás), 7. (megfizethető és tiszta energia), 8. (tisztességes munka és gazdasági növekedés), 9. (ipar, innováció és infrastruktúra), 10. (egyenlőtlenségek csökkentése), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme), 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) és 17. (partnerség a célok eléréséért) fenntartható fejlődési célja, valamint a Párizsi Megállapodás. A törekvés uniós szinten is több szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magába foglalja az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát és az uniós iparstratégiát), az európai készségfejlesztési programmal (a készségekről szóló paktum) valamint a körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformjával.

A megvalósítandó célkitűzések:

- a) 2030-ra az élelmiszer-ellátási lánc valamely szakaszában részt vevő vállalatok ellenálló és versenyképességének javítása**
- b) Folyamatos haladás a fenntartható előállítás felé, amely hozzájárul ahhoz, hogy 2030-ra a természetes erőforrások használata és kezelése fenntartható és hatékony legyen, miközben az állatjóllét is javul**

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket** azonosították:

a) Az ellátási lánc ellenálló és versenyképességének javítása

- *Az ellátási lánc kapcsolatainak megerősítése, és a partnerekkel/beszállítókkal közös értékek létrehozása a szinergiák és az együttműködési lehetőségek kiaknázásával, például:*
  - *A technológia és a tudás átadásának népszerűsítése (pl. integrált mezőgazdasági technikák)*
  - *Közös, versenyt megelőző kutatás és fejlesztés (pl. termék/folyamat/technológia közös fejlesztése)*
  - *Kapacitásépítés, képzés, tanácsadás és készségfejlesztés*
  - *A digitális megoldások és modern technológiák alkalmazásának támogatása*
  - *Az ellátási lánc hatásának mérésére szolgáló közös módszer és adatmegosztó gyakorlat kialakítása*

b) A fenntartható előállítás ösztönzése

- *Az innováció és/vagy a fenntartható mezőgazdasági, akvakultúrás és horgászati gyakorlatok népszerűsítése és támogatása⁹ a mezőgazdászokkal, halászokkal együttműködésben, különösen az alábbi területeken:*
  - *a klímaváltozás hatásainak enyhítése (pl. kibocsátás csökkentése és tápanyagvesztés)*
  - *a biodiverzitás fokozása*
  - *a körköröség és a az erőforrás-hatékonyság támogatása*
  - *az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás a gazdálkodó megélhetésének biztosításával (pl. növénytermesztés diverzifikációja)*
  - *az állatjólét, illetve az emberek és az állatok egészségének javítása (pl. az állatok felelős gyógyszerelésének népszerűsítése, „Egy az egészség” koncepció)*
  - *a természeti erőforrások (például a szárazföld, termőföld, halállomány) fenntartható kezelése*
- *Fenntartható kártevőirtók és trágyák használata az élelmezésbiztonság és az ellenálló képesség megtartása mellett*

---

⁹ Pl. regenerációs gazdálkodás, organikus gazdálkodás, agrár-erdészet, agrár-ökológia, szénmegkötés, fenntartható halgazdaságok, agrár-környezetvédelmi intézkedések stb.

7. törekvés:

Fenntartható beszerzések az élelmiszer-ellátási láncban

A fenti **törekvést** nemzetközi célkitűzések inspirálták, illetve közvetlenül vagy közvetetten azokhoz kapcsolódnak – ilyen például az ENSZ 1. (a szegénység felszámolása), 2. (az éhezés megszüntetése), 4. (minőségi oktatás), 7. (megfizethető és tiszta energia), 8. (tisztességes munka és gazdasági növekedés), 10. (egyenlőtlenségek csökkentése), 12. (felelős fogyasztás és termelés), 13. (fellépés az éghajlatváltozás ellen), 14. (óceánok és tengerek védelme), 15. (szárazföldi ökoszisztémák védelme) és 17. (partnerség a célok eléréséért) fenntartható fejlődési célja, valamint a Párizsi Megállapodás. A törekvés uniós szinten több szakpolitikai kezdeményezéssel is összefügg: többek között az európai zöld megállapodással (ami magában foglalja az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiát, az uniós biodiverzitási stratégiát és az uniós iparstratégiát).

A megvalósítandó célkitűzések:

- a) A nyersanyag ellátási láncok átalakítása, hogy azok ne járuljanak hozzá az erdők irtásához és pusztulásához, valamint a természetes élőhelyek pusztításához; hanem óvják és védelmezzék az értékes ökoszisztémákat és a biodiverzitást**
- b) A (globális) élelmiszer-ellátási láncok jobb szociális teljesítménye**

Ennek érdekében az alábbi **iránymutató intézkedéseket** azonosították:

- a) A nyersanyag ellátási láncok átalakítása
  - *Az alapanyagok fenntartható beszerzésének népszerűsítése uniós és EU-n kívüli (közvetlen) beszállítók esetében is*
  - *A komoly tudományos elveken alapuló élelmiszer-fenntarthatósági bizonyítványrendszer kialakításának támogatása (beleértve a halat és a halászati termékeket is)*
  - *A megfelelő megoldások és stratégiák azonosítása és elősegítése az alábbi területeken:*
    - *a természetes élőhelyek és a biodiverzitás támogatása, megóvása és védelme*
    - *a működés levegőre, földre, termőföldre vizekre, erdőkre gyakorolt negatív hatásainak megelőzése, csökkentése vagy ellensúlyozása*

- *erdőirtás/-átminősítés mentes élelmiszer-ellátási láncok*
- *erdősítés*
- *fenntartható földhasználat*

b) A (globális) élelmiszer-ellátási lánc szociális teljesítményének javítása

- *Az élelmiszer-ellátási lánc társadalmi fenntarthatóság terén észlelt, a legkiszolgáltatottabb rétegeket sújtó jelentős hibák feltárása és kezelése*
- *Tisztességes munkafeltételek, munkahelyi egészségvédelem népszerűsítése a beszállítóknál is*
- *A komoly tudományos elveken alapuló élelmiszer-fenntarthatósági bizonyítvány-/ellenőrzési rendszer kialakításának támogatása (beleértve a halat és a halászati termékeket is), amely a szociális teljesítményt is figyelembe veszi*

3.2 Ambiciózus kötelezettségvállalások kerete vállalatok számára

Azok a vállalatok, amelyek példát szeretnének mutatni és az élen szeretnének járni jelen Kódex általános részében meghatározott megvalósítandó célok és célkitűzésekhez való hozzájárulásban, számukra releváns fenntarthatósági témákban ambiciózus kötelezettségvállalást tehetnek. Ezek a kötelezettségvállalások kiegészítik a Kódex általános rendelkezéseit. Ez a pont ezekhez a kötelezettségvállalásokhoz kereteit határozza meg.

3.2.1 Jogosult vállalatok

Minden olyan kis- és nagyvállalat, amely az élelmezési rendszer aktív tagja, bátran jelentkezhet olyan kötelezettségvállalásokkal, amelyek valamilyen módon köthetők saját tevékenységükhöz vagy környezeti hatásaikhoz. Az olyan vállalatok, amelyeknél az élelmiszer csak tevékenységük egy részét fedi le, szintén benyújthatnak jelen Kódexszel kapcsolatos kötelezettségvállalásokat, de ezek a kötelezettségvállalások lehetőség szerint tevékenységük élelmiszerrel kapcsolatos részére vonatkozik.

Az EU határain belül és kívül is aktív vállalatok számára a kötelezettségvállalások elsősorban az unión belüli értékesítésekre/tevékenységekre vonatkozik, beleértve az EU-n kívüli ellátási láncok (és az ehhez köthető értékesítések/tevékenységek) környezeti hatását is. Egy adott vállalat dönthet azonban úgy is, hogy a globális értékesítéseikkel/tevékenységeikkel (és a kapcsolódó értékesítési láncokkal) kapcsolatban nyújt be kötelezettségvállalást.

3.2.2 A kötelezettségvállalások meghatározása

A jelen Kódex értelmében benyújtott kötelezettségvállalások:

- a. **ambiciózusak, kézzel foghatóak, lehetőleg mennyiségi jellegűek, és mérhetőek;**
- b. **figyelembe veszik a fenntarthatóság környezeti, társadalmi és egészségügyi dimenzióját is, bár egyes témák előnyt élvezhetnek, amennyiben a „ne árts” elvet tiszteletben tartva a többi dimenzió nem sérül;**
- c. **azokra a témákra összpontosítanak, amelyekben a vállalat a legnagyobb társadalmi és környezeti hatással bír¹⁰;**

---

¹⁰ Ezeket például lényegességi elemzéssel lehet meghatározni. A kvv-k kevésbé összetett módszereket is alkalmazhatnak a legfontosabb területek meghatározásához.

- d. hozzájárulnak **az európai zöld megállapodásban** (különösen az „A termelőtől a fogyasztóig” stratégiában, az uniós biodiverzitási stratégiában és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben) és **a nemzetközi egyezményekben** (például a Párizsi Megállapodásban (UNFCCC) és az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljaiban¹¹) meghatározott célokhoz és célkitűzésekhez, illetve **összhangban vannak a jelen Kódexben megfogalmazott megvalósítandó célokkal is;**
- e. **legalább 2025-ig, de még inkább 2030-ig tartó időszakra vonatkozzon**, míg egyes (főleg környezetvédelmi) aspektusok esetén javasolt egy hosszabb távú, 2040-ig/2050-ig tartó időszak meghatározása (is).

A **kötelezettségvállalás(ok) benyújtásával együtt** a vállalatoknak egy **rövid dokumentumot**¹² is csatolni kell, amely tartalmaz:

- egy érvelést, hogy miért az adott területet választották;
- a kötelezettségvállalás(ok) menyiségi célkitűzéseinek bemutatása;
- a kötelezettségvállalás(ok) előrehaladását mérő indikátorok/KPI-k leírása, ahol ez lehetséges és elérhető, általánosan elfogadott módszerek felhasználásával;¹³
- a 2015-nél nem régebbi alapértéket, amelyhez képest a haladást lehet nyomon követni (az ENSZ fenntarthatósági célokról szóló keretnek megfelelően); kivételt képeznek egyes (főleg klímával kapcsolatos) aspektusok, ahol 1990-nél nem régebbi alapérték használható;
- annak egyértelműsítése, hogy a benyújtott kötelezettségvállalás már a magatartási kódex hatályba lépése előtt is érvényben volt-e, vagy új kötelezettségvállalásról van szó.¹⁴

---

¹¹ Amikor a biodiverzitásról szóló egyezmény közelgő COP15-ös konferenciáján elfogadják a biológiai sokféleségre vonatkozó globális keretrendszert, az ezen időpont után benyújtott kötelezettségvállalások esetében is törekedni kell az összhangra.

¹² A 2021. július 15-e előtt benyújtott kötelezettségvállalások esetén az érvelés és a bemutató utólagosan is benyújtható, legkésőbb 2021. december 31-ig.

¹³ Az indikátorok és módszerek (nem teljes) listája: OEF, EMAS vagy más hasonló (Carbon Disclosure Projekt, tudományos alapú célkitűzés) az ÜHG kibocsátás és a környezeti lábnyom mérésére; az ENSZ Globális megállapodása, a globális jelentési kezdeményezés indikátorai, az EU étel-miszer-pazarlás mérésére szolgáló módszere, valamint az Ellen MacArthur Foundation műanyagra és újrahasznosításra vonatkozó indikátorai. Üvegházhatást okozó gázok kibocsátása és/vagy környezeti lábnyom esetén a vállalat hatásainak és/vagy összesített értékesített termékeinek teljes életciklusára vonatkozó teljes környezeti hatást mérik.¹³

¹⁴ A vállalatok már korábban is érvényes kötelezettségvállalásokat is benyújthatnak, amennyiben azok megfelelnek a fentebb ismertetett kritériumoknak.

A **kis- és középvállalkozások (kkv-k) esetében** szükség esetén egyszerűbb indikátorokat is lehet alkalmazni, amelyek jobban tükrözik üzlettypusukat és kötelezettségvállalásaikat.

3.2.3 A kötelezettségvállalások nyomon követése és jelentések készítése

A **nagyvállalatok**¹⁵ évente készítenek jelentést a kötelezettségvállalásukkal kapcsolatos előrehaladásukról. Az éves jelentést minden év áprilisa előtt kell benyújtani.

A jelentésnek lehetőség szerint tartalmaznia kell a vállalat legfrissebb ESG (környezeti, társadalmi és irányítási) jelentése vagy a nem pénzügyi információkról szóló, illetve fenntarthatósági jelentése (NFRD/CSRD)¹⁶ vonatkozó szakaszainak összefoglalóját és/vagy bármilyen más releváns információt, amely alapján értékelhető az adott vállalat előrelépése a jelen Kódex alapján meghatározott kötelezettségvállalásban.

Ha a kötelezettségvállalás a globális értékesítésekre/tevékenységekre vonatkozik, a vállalatoknak globális jelentést kell készíteniük. Ha a kötelezettségvállalás az uniós értékesítésekre/tevékenységekre vonatkozik, a jelentéseknek lehetőleg az unión belüli tevékenységeket kell taglalniuk.

Olyan **kis és középvállalkozások (kkv-k) esetében**, amelyek nem tudnak évente jelenteni, két- vagy háromévente is adhatnak le egyszerűsített jelentéseket a kötelezettségvállalásukról és a tevékenységükkel kapcsolatos adatokról.

3.2.4 A kötelezettségvállalások és a helyzetjelentések közzététele

A vállalatok kötelezettségvállalásait (beleértve az témaválasztás indoklását és a mennyiségi bemutatást tartalmazó dokumentumot), valamint a kötelezettségvállalással kapcsolatos helyzetjelentéseket jelen Kódex nyílt hozzáférésű honlapján teszik majd közzé.

3.2.5 A kötelezettségvállalások kiértékelése és felülvizsgálata

---

¹⁵ A nagyvállalatok olyan vállalatok, amelyek nem kkv-k (link a kkv-k definíciójához)

¹⁶ Amennyiben az Európai Unió egy másik, jogilag kötelező érvényű, jelentésekre vonatkozó szabványrendszert vagy módszert vezet be, a vállalatoknak az új előírásoknak kell megfelelniük.

A fent ismertetett módon elkészített jelentések mellett a kötelezettségvállalás(oka)t benyújtott vállalatoknak az évente egyszer összeülő Együttműködési platformon (ld. 4.1 pont) is be kell mutatnia az elért eredményeket. A kötelezettségvállalások kiértékelésének és felülvizsgálatának folyamatát részletesen a 4.2 pont mutatja be.

3.3 Kedvező körülmények

Az „A termelőtől a fogyasztóig” (Farm to Fork) stratégia elismeri, hogy a kedvező körülmények megkönnyítik az élelmiszeripari szereplők által vállalt fenntarthatósági lépések bevezetését, miközben hatékonyabban és gyorsabban is lehet őket alkalmazni. A fenntartható élelmiszerrendszer felé vezető úton fontos tényező többek között a kutatás-fejlesztés, a technológia és a tudás átadása, valamint az oktatás (pl. a lakosság ételekkel kapcsolatos ismereteinek bővítése).

Éppen ezért az alapvető kulcstényezők a Kódex honlapján lesznek megtalálhatók. Ezek a kulcstényezők helyzetüktől függetlenül minden szereplőt segítenének abban, hogy teljesítse a jelen Kódexben meghatározott megvalósítandó célokat és célkitűzéseket. Noha a szereplők ezeket a kulcstényezőket fontosnak tartják a jelen Kódexben meghatározott törekvések eléréséhez, a Kódex alapján vállalt kötelezettségek nem függhetnek az ismert kulcstényezőktől.

A Kódex alkalmazása közben további, célzott támogatói kezdeményezések is szükségesek lehetnek a jelen Kódexben meghatározott megvalósítandó célok, célkitűzések és tevékenységek teljesítéséhez.

IV. A MEGVALÓSÍTÁS FELTÉTELEI

4.1 Irányítás

Jelen Kódex három irányítási szinten alapszik:

1. Együttműködési platform

- a. Az Együttműködési platformnak tanácsadói és konzultatív szerepe van
- b. Nyitott minden érintett fél (Aláíró és nem Aláíró Fél), valamint a hatóságok számára
- c. Évente egyszer ül össze (az éves uniós Farm to Fork konferencia idején)
- d. Munkáját az Európai Bizottság segíti, az összekötő csoport támogatásával (ld. alább)
- e. Rendszeresen értesül az Aláíró Felek csoportjának (ld. alább) tevékenységeiről, visszajelzést és tanácsokat adhat a Kódexben foglaltak megvalósításával kapcsolatban
- f. Főbb céljai:
  - Egmás megismerése – a kölcsönös megértés elősegítése
  - A platformban részt vevő érintettek közötti interakció és partnerkapcsolat aktív elősegítése jelen Kódex célkitűzéseivel kapcsolatban
  - A bevált gyakorlatok bemutatásának, elismerésének és megvitatásának támogatása és elősegítése
  - Új tanulmányok, projektek bemutatása
  - Nyílt párbeszéd a Kódexben foglaltak megvalósításában történő előrehaladásról (ld. kötelezettségvállalások)
  - A lehetőségek szerint a szereplők közötti együttműködés ösztönzése, különösen abban a tekintetben, ahogy a nagyobb vállalatok felkészíthetik a kkv-kat a fenntarthatóság felé vezető útra
  - Európai párbeszéd elősegítése az érdekelt felek és az állami hatóságok között, valamint az állami, a magán és a civil szféra szervezetei közötti együttműködés ösztönzése

2. Az Aláíró Felek csoportja

- a. Az Aláíró Felek csoportja a Kódexet illetően döntéshozatali szereppel bír (különösen az összekötő csoport által a Kódex felülvizsgálatára/frissítésére tett javaslata(i) esetén).
- b. A csoport a jelen Kódexet Aláíró Felekből áll.
- c. Találkozókat szervez (pl. közös rendezvényeket vagy tematikus műhelyeket), amelyekre meghívja az Európai Bizottságot és más érintett feleket, hogy népszerűsítse és elősegítse a Kódexben foglaltak szerinti munkát.
- d. Az összekötő csoporton keresztül javaslatokat tehet, illetve kezdeményezéseket, témákat vehet fel az Együttműködési platform megbeszélésein.

(További funkciókkal kapcsolatban az Aláíró Felek csoportja az első megbeszélésen hoz döntést)

3. Összekötő csoport (együttműködés a Bizottság és a választott Aláíró Felek között)

- Az összekötő csoport előkészítő és koordináló szereppel bír
- Az Aláíró Felek csoportjának egyes tagjaiból *(ennek meghatározásáról a csoport az első megbeszélésen hoz döntést)* és az Európai Bizottságból áll
- Feladata:
  - a) Az Aláíró Felek csoportjának előkészíti a Kódex felülvizsgálatára/frissítésére tett javaslatokat, amikor ez szükséges
  - b) Segíti megszervezni az Együttműködési platform megbeszéléseit
  - c) Közvetítői szerepet játszik az Európai Bizottság és az Aláíró Felek csoportja között

4.2 A Kódex átfogó nyomon követése és értékelése

A vállalatok/szervezetek által benyújtott éves jelentések, valamint az Együttműködési platform során az érintettektől érkező visszajelzések alapján értékelhetők a benyújtott kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos előrelépések és eredmények. Az első értékelés 2022 végén történik majd az Együttműködési platform és a Bizottság aktív közreműködésével.

A benyújtott kötelezettségvállalások éves értékelése, az Együttműködési platform tevékenységének eredményei, valamint az Aláíró Felek és az összekötő csoport megbeszéléseinek

eredményei szolgálnak alapul a Kódexben megfogalmazott haladás és hatékonyság átfogó értékeléséhez. Ez alapján születik meg a döntés a Kódex meghosszabbításáról vagy megszüntetéséről.

4.3 Kívülmaradási záradék

- Bármely Aláíró Fél dönthet úgy, hogy kilépne a Kódexből.
- Erről írásban kell értesítenie az Aláíró Felek csoportját.
- A kilépés az értesítés kézhezvételével azonnal hatályba lép.

4.4 Hatályba lépés

Jelen Kódex azonnal hatályba lép, amikor legalább egy (1), az élelmiszer-ellátási lánc középső részében dolgozó európai szervezet aláírja azt, és legalább egy (1) az élelmiszer-ellátási lánc középső részében dolgozó szervezet/vállalat aláírja az ambiciózus kötelezettségvállalás keretét.

Aláírva: Brüsszel, 2021. július 5.